

Helsinki, København, Oslo, Stockholm, 20. juli 2016

Ledelsens kommentar til rapporten om undersøgelsen af Nordea Private Banking

I kølvandet på de såkaldte Panama-papirer iværksatte Nordeas koncernchef Casper von Koskull en intern undersøgelse, for at fastslå om Nordea Bank S.A. i Luxembourg (NBSA) har fulgt de interne og eksterne regler for aktiviteter i forbindelse med offshore-konstruktioner. Undersøgelsen er nu afsluttet og er blevet præsenteret for Nordeas bestyrelse. Alle relevante myndigheder er eller vil blive informeret om undersøgelsens resultater. Nordea har besluttet at iværksætte en række tiltag for øjeblikkelig at imødekomme undersøgelsens væsentligste konklusioner og anbefalinger.

Fakta om undersøgelsen:

Nordea Group Compliance og Nordea Group Operational Risk har stået i spidsen for den interne uafhængige undersøgelse med rådgivning og bistand fra Mannheimer Swartling samt lokale revisions- og advokatfirmaer.

Undersøgelsen har omfattet offshore-konstruktioner, der administreres af advokatfirmaet Mossack Fonseca og/eller er indregistreret i Panama, og som havde et kundeforhold med Nordea Bank S.A. i Luxembourg (NBSA) 15. april 2016:

- Den 15. april 2016 havde NBSA 129 kunder med offshore-konstruktioner, der faldt inden for rammerne af undersøgelsen, ud af i alt 562 offshore-konstruktioner i NBSA.
- Desuden er 16 konstruktioner i Nordic Private Banking blevet gennemgået.
- Skattedelen af undersøgelsen har omfattet hele perioden 2010-2016, hvor 137 konstruktioner faldt inden for rammerne af undersøgelsen, men nogle få af disse blev afviklet før 15. april 2016.
- Den samlede kapital under forvaltning i de 129 konstruktioner udgør 216 mio. euro. Fem af konstruktionerne har egentlige ejere bosiddende i Norden.

Desuden har koncernchefen og bestyrelsen for Nordea Bank AB (publ) udpeget det svenske advokatfirma Mannheimer Swartling til at foretage en særskilt gennemgang, med henblik på at vurdere hvordan NBSA's ledelse og bestyrelse har varetaget deres forpligtelser i relation til aktiviteterne i forbindelse med offshore-konstruktioner ud fra et ledelses- og risikostyringssynspunkt.

De væsentligste konklusioner i den interne undersøgelse:

- Undersøgelsen konkluderer, at NBSA har tilbudt administrative ydelser til kunder, men der er hverken fundet bevis for, at medarbejdere har initieret oprettelse af offshore-konstruktioner, eller at de proaktivt har bidraget til kunders eventuelle skatteunddragelse.
- De relevante retningslinjer og instruktioner, fx i relation til kend din kunde (KYC), forebyggelse af hvidvask, indberetning af skat og overholdelse af skattereglerne, var og er på plads i NBSA, der har overholdt Nordeas koncerndirektiver, lovgivningen i Luxembourg og ICMA's retningslinjer.
- Ud over undersøgelsen af Private Banking har Nordea gennemgået den russiske ledelses ejerandele i private offshore-konstruktioner. Vi har ikke fundet bevis for, at Nordeas interne retningslinjer for at etablere eller opretholde sådanne konstruktioner er overtrådt. Dokumentation fra medarbejdere understøtter endvidere, at disse konstruktioner er indberettet til de relevante skattemyndigheder i overensstemmelse med russisk lovgivning. Gennemgangen har vist et enkelt tilfælde, hvor de etiske retningslinjer for rådgivning i Nordea Bank Rusland ikke er fulgt.
- De etiske retningslinjer, der blev vedtaget af NBSA i efteråret 2009, og som er mere vidtgående end lovgivningen i Luxembourg og foreskriver, at Nordeas medarbejdere med rimelighed skal sikre, at kunderne overholder de relevante regler for indberetning og beskatning, er ikke blevet implementeret

Nordea er blandt de ti største universalbanker i Europa målt på markedsværdi. Vi har ca. 11 mio. kunder, 30.000 medarbejdere og er til stede med filialer på omkring 600 lokaliteter. Nordea-aktien er noteret på Nasdaq Stockholm, Nasdaq Helsinki og Nasdaq Copenhagen. Vi har bred ekspertise i et stort udbud af produkter, serviceydelser og løsninger inden for bank, kapitalforvaltning og forsikring. I Nordea skaber vi tillidsfulde relationer gennem et stærkt engagement i både kunder og samfund.

konsekvent. Instruktionerne for, hvordan det dokumenteres, at retningslinjerne er blevet fulgt, har været utilstrækkelige.

- NBSA havde i forbindelse med etablering af kundeforholdene omfattet af undersøgelsen tilstrækkeligt bevis for, at skattereglerne blev overholdt i overensstemmelse med de etiske retningslinjer i 114 af de 137 offshore-konstruktioner.
- Ved undersøgelse af skatteforholdene for de 137 offshore-konstruktioner er der i 68 af kundesagerne fra perioden 2010-2016 behov for en yderligere analyse, for at kunne bekræfte at de egentlige ejere af konstruktionerne har fulgt Nordeas retningslinjer for at forhindre skatteunddragelse. De fleste tilfælde ligger i perioden forud for 2013.
- I undersøgelsen er 21 private banking-kunder (5 i NBSA og 16 i den nordiske private banking-forretning) bosiddende i Norden og med aktive offshore-konstruktioner i perioden 2010-2016 blevet gennemgået. Blandt disse kunder er der fem tilfælde, der skal analyseres nærmere.
- Undersøgelsen har fundet, at mange af de gennemgåede kunders kunde-oplysninger bestemt ikke lever op til de standarder, der er beskrevet i koncernens retningslinjer. Det drejer sig primært om de skærpede krav til identifikation af højrisikokunder. Reglerne foreskriver desuden, at alle kundeoplysninger skal opdateres regelmæssigt, den såkaldte løbende overvågning af kundeforhold, og det har ikke i tilstrækkelig grad været tilfældet i de undersøgte sager. Der er sket en forbedring i de senere år.
- Undersøgelsen har fundet syv tilfælde, hvor de interne retningslinjer for fornyelse af fuldmagter ikke er fulgt, men det kan ikke betegnes som ulovligt, da medarbejdere ikke har haft en fordel ved at baguddatere.

Erklæring fra det svenske advokatfirma Mannheimer Swartling:

På baggrund af gennemgangen har Mannheimer Swartling konkluderet, at der er mangler i forbindelse med ledelses- og kontrolstrukturen i NBSA. I lyset af resultaterne af den interne uafhængige undersøgelse gennemført af Nordea Group Compliance og Group Operational Risk står det klart, at der er en række mangler i NBSA i forbindelse med forebyggelse af hvidvask og på skatteområdet. Mens bestyrelsen og ledelsen i NBSA har været bekendt med aktiviteterne i forbindelse med offshore-konstruktioner og også har identificeret visse risici i forbindelse med forebyggelse af hvidvask og skattespørgsmål, har de ikke set på, identificeret eller håndteret offshore-konstruktioner som værende forbundet med særlige risici eller modtaget rapportering om sådanne risici fra fx risiko- og kapital- eller compliance-funktionerne.

"Efter vores opfattelse har vi på baggrund af den uafhængige interne undersøgelse gennemført af Nordea Group Compliance og Group Operational Risk opnået et tilstrækkeligt og hensigtsmæssigt grundlag for vores vurdering af, at undersøgelsen er gennemført på et højt professionelt niveau ved fastlæggelsen af undersøgelsens rammer, metode, struktur samt dokumentation af undersøgelsens resultater. Ligeledes er det vores vurdering, at konklusionerne på en god måde afspejler resultaterne, og at der i de fremlagte konklusioner ikke er udeladt væsentlige resultater," siger Björn Riese fra Mannheimer Swartling.

Efter undersøgelsens afslutning har Nordeas koncernchef Casper von Koskull følgende kommentarer:

"Group Compliance og Group Operational Risk har gennemført en grundig undersøgelse, hvor ca. 60 personer har brugt over 30.000 timer på at gennemgå over 10.000 dokumenter for at afdække alle fakta.

Undersøgelsen viser, at Nordea i Luxembourg allerede i 2009 introducerede nye og strengere retningslinjer og standarder med henblik på overholdelse af skattereglerne, længe før det var markedspraksis eller påkrævet i henhold til lovgivningen. Dette blev suppleret med uddannelsesprogrammer og ansættelse af medarbejdere med skattemæssige kompetencer.

Jeg er dog skuffet over, at undersøgelsen viser, at implementeringen var utilstrækkelig. Det er ikke acceptabelt. Manglerne er i vid udstrækning af ledelses- og kontrolmæssig karakter. Alligevel finder jeg det betryggende, at der ikke er fundet bevis for, at Nordeas medarbejdere proaktivt har bidraget til skatteunddragelse.

Jeg ønsker at gøre det helt klart. Vi vil ikke acceptere, at Nordea bliver misbrugt til skatteunddragelse eller aggressiv skatteplanlægning. Nordea er den største bank i Norden og har en særlig forpligtelse til at vise samfundsmæssigt ansvar. Man skal betale sin skat, og virksomheders og enkeltpersoners overholdelse af skattereglerne er afgørende for samfundet som helhed. Vi anerkender, at det ikke er nok at følge lovens bogstav. Vi skal tilpasse os vores interessenters forventninger og samfundets nuværende normer, så vi kan gøre os fortjent til kundernes tillid.

Jeg har iværksat en række initiativer for at imødekomme dette:

- Nordeas Business Ethics and Values Committee er en operationel enhed, der arbejder proaktivt med at udvikle væsentlige retningslinjer og strategier og sikre, at de er i overensstemmelse med vores nordiske værdier samt vores interessenters krav og syn på, hvad en ansvarlig bank skal leve op til.
- Retningslinjer vil blive ændret, så mulighederne for individuel fortolkning minimeres. Vi skal have en fælles opfattelse af compliance og sikre en konsekvent implementering af vores retningslinjer i hele Nordea koncernen.
- Tax Board, der er oprettet på koncernniveau, vil træffe afgørelser i komplekse spørgsmål og sikre konsekvens i afgørelserne.

Med disse initiativer og tiltagene nedenfor er jeg overbevist om, at vi har afhjulpet de mangler, som undersøgelsen peger på. Compliance bliver man i sagens natur aldrig færdig med. Vi går nu videre med vores undersøgelse som led i det fortsatte arbejde med operationelle risici og compliance, og vi vil fortsat investere i og styrke vores compliance-funktioner.”

Sammenfatning af Nordeas tiltag i forbindelse med undersøgelsens resultater:

- Nordea vil sikre en strammere styring af Nordea Bank S.A. i Luxembourg (NBSA) og integrere NBSA i den nordiske organisation med respekt for det juridiske og ledelsesmæssige ansvar, som bestyrelsen og ledelsen i NBSA har. Beslutningen om at integrere NBSA i Private Banking-organisationen skal sikre en konsekvent implementering af retningslinjer samt en kultur, hvor alle regler overholdes. NBSA får en ny bestyrelsessammensætning, herunder et eksternt bestyrelsesmedlem, og de interne kontrolfunktioner bliver styrket. Der bliver ligeledes foretaget en gennemgang af NBSA's strategi og risici i forhold til de jurisdiktioner, hvor vores kunder er. I gennemgangen vil bl.a. indgå relevante nordiske kriterier for forretningsforhold. Dette forventes at medføre en række begrænsninger.
- NBSA har handlet med det samme og spærret de konti, hvor der blev fundet mistænkelige indikationer. Det gælder de 68 tilfælde fremhævet af Group Compliance. I overensstemmelse med vores retningslinjer undersøger vi disse konti yderligere, så vi opnår rimelig sikkerhed for, at kunderne overholder de relevante regler for indberetning og beskatning. I modsat fald bliver deres konti lukket. Selvom en konto lukkes, vil NBSA fortsat leve op til sin indberetningspligt i henhold til OECD's Common Reporting Standard (CRS).
- Kunder i Nordic Private Banking vil ligeledes blive behandlet hurtigst muligt, med henblik på at kontrollere at dokumentationen er fyldestgørende.
- Nordea vil styrke koncernens skattepolitik i forbindelse med kunderådgivning.
- NBSA vil med det samme sikre, at de nødvendige kendskab til kunde-oplysninger er til rådighed.
- Nordea vil afvise alle nye selskabskonstruktioner, hvor det forretningsmæssige formål ikke er klart.
- NBSA vil indføre nye og strengere kriterier for eksisterende og nye kunder med offshore-konstruktioner. Som følge heraf vil antallet af kunder med offshore-konstruktioner blive reduceret markant. Offshore-konstruktioner vil ikke blive tilladt, medmindre CRS kan anvendes fuldt ud på offshore-konstruktionens egentlige ejer, så der kan ske automatisk udveksling af information mellem skattemyndighederne. Andre nye kriterier er bl.a. præciserede krav til dokumentation for at sikre tilstrækkeligt bevis i forbindelse med overholdelse af skatteregler, bestyrelse, godkendte jurisdiktioner mv. Alle nuværende offshore-konstruktioner i NBSA vil blive gennemgået på baggrund af disse præciserede krav,

kendskabet til kunden og ud fra et skattemæssigt perspektiv. Hvis det ikke vurderes som acceptabelt, vil kundeforholdet blive opsagt. Denne gennemgang vil være afsluttet ved udgangen af 2016.

- NBSA vil ikke længere bistå kunder med administration af offshore-konstruktioner hverken hos advokatfirmaet Mossack Fonseca i Panama eller hos andre udbydere. Som tidligere nævnt er alle vores relationer til Mossack Fonseca ved at blive afviklet, og de forventes at være helt afviklet ved årets udgang.
- Nordea vil med det samme handle på baggrund af alle rapportens anbefalinger.
- Nordea vil fortsat styrke kompetencer og ressourcer i kontrolfunktionerne i koncernen og NBSA.

Yderligere information:

Emma Rheborg, leder af Group External Communications, +46 73 380 22 63
Martin Kjærsgaard Nielsen, pressechef, Danmark, 24 98 48 89

[Rapport om undersøgelse af Nordea Private Banking i forbindelse med offshore-konstruktioner](#) (på engelsk)